

MAASTIKUD JA JAGATUD MÄLESTUSED

Maastikuarhitektuuri teooria ja praktika linnades, äärelinnades, maal ja puutumatus looduses on pidevalt seotud sotsiaalsete, kultuuriliste ja poliitiliste protsessidega. Kõikjal, kus inimene puutub kokku end ümbritseva keskkonnaga, sünnib uus mälestus. See mälestus aitab kaasa kultuurilise identiteedi loomisele, mõjutab aja jooksul üksikisikute ja kogukondade käitumist ning loob olevikule ja tulevikule olulise ühenduslüli minevikuga.

Allakirjutanud kui 34 Rahvusvahelise Maastikuarhitektide Föderatsiooni Euroopa regiooni (IFLA Europe) rahvuslike ühenduste esindajad, kes on „Maastike ja mälestuste“ resolutsiooni läbi töötanud oma organisatsiooni 2019. aasta peassambleel Antalyas, Türgis, esitavad alljärgnevad seisukohad:

ME USUME,

Et maastikuarhitektid, kellel on piisav väljaõpe, kogemused ja teadmised, mõistavad kui olulised on mälestused maastike tajumisel, kujundamisel ja hooldamisel ning inimeste tervise ja heaolu tagamisel.

Et maastikuarhitektid töötavad selle nimel, et nii üksikisikud kui kogukonnad saaksid säilitada ja taastada oma maastikega seotud olulisi mälestusi.

Tõdeme, et maastikuga on seotud märkimisväärne avalik huvi nii kultuurilisel, ökoloogilisel, keskkonnaku sotsiaalsel tasandil.

Teadvustame, et maastik moodustab osa kohalike kultuuride loodus- ja kultuuripärandi alustaladest, parandab inimeste heaolu ning võimaldab erinevate identiteeditasandite lõimumist.

Mõistame, et maastikus, kui inimeste poolt tajutavas ruumis, on kultuuriväärtused ja mälestused suhtelised ning nende teadvustamine seotud inimeste erinevate kultuuri-, usu- ja väärtustausustadega, mis läbi tekib lõputult mitmekesine ja mitmetasandiline muster, mis on avatud erinevatele tõlgendusvõimalustele.

Oleme teadlikud, et kaasaegne tootmine ja majandustegevus kiirendavad maastike transformatsiooni, muutes ja kustutades maastikuga seotud mälestusi ning seades ohtu meie kultuuri ja pärandi.

ME UTSITAME,

Euroopa Nõukogu, Euroopa Liitu, Kultuuriväärtuste Ekspertkogu, Euroopa Kultuuripärandi Liitu 3.3 ja kõiki IFLA Europe liikmesriike maastikustrateegiade kujundamisel ja poliittraamistike vastuvõtmisel pöörama tähelepanu maastikuga seotud mälestuste arengule, kaitsmisele ja säilitamisele, et seeläbi:

Tulla vastu avalikkuse soovile kasutada kõrgekvaliteedilisi maastikke ning olla aktiivselt kaasatud maastike arengusse, võttes sealjuures omaks teadmine, et maastikel on keskne roll inimeste sotsiaalse heaolu tagamisel ning nende kaitsmine, hoidmine ja kavandamine on seotud kõigi osapoolte õiguste ja vastutustega;

Tagada et iga kogukond kaardistaks omaenese maastikud, nendega seotud mälestused ja toimunud muutused, arvestades huvitatud osapoolte ja laiema üldsuse poolt neile omistatud materiaalseid ja immateriaalseid väärtuseid.

Juurutada loodusliku, kultuurilise ja ajaloolise pärandi tunnustamine, et säilitada inimeste mälestuste ja identiteetide võrgustik, jätmaks maastikud avatuks paljudele erinevatele tõlgendusvõimalustele ja mälestuste kihistustele

Propageerida uusi ja traditsioonilisi tehnoloogiaid, mida saaks kasutada nii üksikisikute kui ühiste mälestuste talletamiseks ja säilitamiseks.

Järgida teisi Euroopa ja rahvusvahelisi kokkuleppeid, mis antud teemaga tegelevad. Näiteks:

- Euroopa sotsiaalharta (CoE, 1961),
- Maailmapärandi kaitse konventsioon (Pariis, 1971), mille rakendusjuhised kirjeldati esmakordselt kultuurimaastike mõistet,
- Soovitus kodanike kultuurielus osalemise ja sinna panustamise kohta (UNESCO, Nairobi, 1976),
- Kultuuripoliitika arendamise tegevuskava (UNESCO, Stockholm, 1998),
- Euroopa maastikukonventsioon (CoE, Firenze, 2000),
- Vaimse kultuuripärandi kaitse konventsioon (UNESCO, 2003)
- Kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsioon (UNESCO, 2005),
- Davose deklaratsioon (2018).

Antalyas

9. novembril 2019